

LAKIALOITE 85/2010 vp

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Euroopan unionin peruseriaatteisiin kuuluu työvoiman vapaa liikkuminen. Sen myötä miljoonat työntekijät ovat siirtyneet töihin toiseen EU-maahan. Suomessa on tänäkin vuonna kymmeniätuhansia muista EU-maista töihin tulleita. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan EU:n ulkopuolelta tulleita, ensimmäisen työluvan saaneita ulkomaalaisia työntekijöitä on Suomessa työskennellyt tänä vuonna noin 6 000.

Tilastokeskus arvioi, että Suomessa on noin 35 000—45 000 tilapäistä ulkomaista työntekijää vuosittain. Lukuun eivät sisälly Pohjoismaista tulleet tilapäiset työntekijät.

Nyt hallitus on esittämässä myös EU:n ulkopuolelta tulevien työntekijöiden osalta työluvan tarveharkinnasta luopumista.

Ongelma on se, etteivät ulkomaalaisille työntekijöille maksetut palkat ja muut työehdot ole läheskään aina vastanneet suomalaisia työehtosopimuksia. Tämä on väärin ulkomaalaisia työntekijöitä kohtaan. Ulkomaalaisille työntekijöille maksetut matalapalkat muodostavat uhan myös oman maamme työntekijöiden työehdoille. Siksi työehtojen valvontaa tulee tehostaa. Tähän pääsemiseksi esitämme tilaajavastuulain tilaajan velvollisuuksien täsmentämistä.

Lakialoitteessa ehdotetaan tilaajavastuulakiin uusia säännöksiä, joiden mukaan tilaaja ja

pääurakoitsija olisivat yhteisvastuullisesti alihankkijan tai työvoiman vuokrausyrityksen kanssa vastuussa koko urakkaketjun yritysten palkkasaatavista, palkan sivukuluista, työeläkemaksuista ja ennakoperintälain mukaisesti ennakoveroista. Tilaajavastuulaki koskee aliurakointi- ja vuokratyösopimusketjuja ja tilaajan vastuuta näissä sopimussuhteissa.

Lisäksi ehdotamme muun muassa uutena säännöksenä tilaajan työpaikoilla toimiville luottamushenkilöille ja työpaikalla edustettuina oleville ammattiliitoille asianosaisasemaa ja mahdollisuutta vaatia kanteella oikeudessa työnantajaa noudattamaan voimassa olevia tilaajavastuulain mukaisia velvoitteita, muun muassa tilaajalla olevaa tietojenantovelvollisuutta laissa tarkoitettusta vuokratyöstä tai alihankinnasta tehdyn sopimuksen sisällöstä ja lakien ja työehtosopimusten noudattamista.

Säännös mahdollistaa ammattiliitoille nykyistä laajemman tiedonsaannin avulla tilausketjussa olevien työntekijöiden työehtojen valvonnan. Kanne-oikeuden antaminen tilaajan työ- tai toimipaikalla toimiville ammattiliitoille mahdollistaa myös työntekijöiden ja toimihenkilöiden edunvalvonnan niissä tilanteissa, jolloin esimerkiksi aliurakoinnissa tai vuokratyösuhteissa ei

noudateta lain tai alan työehtosopimuksen määräyksiä palkoista ja muista työsuhteen ehdoista.

Aloite on osa Vasemmistoliiton harmaan talouden vastaista toimenpideohjelmaa.

PERUSTELUT

Taistelussa harmaata taloutta vastaan laadittiin vuoden 2007 alusta voimaan saatettu tilaajavastuulaki (virallinen nimi: Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä [1233/2006]).

Tilaajavastuulain tarkoituksena on edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua ja työehtojen noudattamista sekä luoda yrityksille ja julkisoikeudellisille yhteisöille edellytyksiä varmistaa, että niiden kanssa vuokratyöstä tai alihankinnoista sopimuksia tekevät yritykset täyttävät sopimuspuolina ja työnantajina lakisääteiset velvoitteensa (1 §).

Tilaajavastuulaissa tarkoitettuja tilaajia ovat yritykset ja julkisoikeudelliset yhteisöt, jotka käyttävät vuokrattuja työntekijöitä tai alihankintasopimukseen perustuvaa työvoimaa. Tilaajia ovat kaikki elinkeinonharjoittajat, jotka ovat velvollisia tekemään perusilmoituksen elinkeinotoimintansa aloittamisesta. Tilaaja voi olla myös ulkomainen yritys toimiessaan Suomessa.

Laki sinällään on oikeansuuntainen, mutta tässä muodossaan riittämätön niin työntekijän palkka-, sosiaali- ja eläketurvan kuin myös valtion verotulojen valvonnan kannalta. Yritykset niin sanotusti ketjuttavat työtä eri alihankkijoille (aliurakoitsijoille), eikä kenelläkään ole kokonaisvastuuta palkoista, palkan sivukuluista, eläkemaksuista ja veron ennakonpidätyksistä. Pyrimme tällä lakialoitteella korjaamaan nykyisen tilaajavastuun suurimpia epäkohtia.

Erityisen ongelman muodostaa EU-maiden välillä liikkuvien ns. lähetettyjen työntekijöiden työehtojen sekä vuokratyössä olevien työehtojen valvonta, joiden tehostamisessa tilaajavastuulla tulisi olla oleellinen merkitys. Lähtökohteisesti Suomessa tehtävään työhön tulee soveltaa suomalaisia työehtoja voimassa olevien sopimusten mukaan. Sopimuksen mukainen palkkaus, palkoista perittävät sivukulut ja eläkemaksut sekä veron ennakonpidätykset muodostavat

vastuukokonaisuuden, jonka valvonta varsinkin alihankintaketjutetuissa töissä on nykyisin erittäin puutteellinen.

Lakialoitteessa alihankinnan sopimusketjulla tarkoitetaan samaa kuin nykyisessä työturvallisuuslain 49 §:ssä. Sen mukaan työpaikalla, jolla yksi työnantaja käyttää pääasiallista määräysvaltaa ja jolla samanaikaisesti tai peräkkäin toimii useampi kuin yksi työnantaja tai korvausta vastaan työskentelevä itsenäinen työnsuorittaja siten, että työ voi vaikuttaa toisten työntekijöiden turvallisuuteen tai terveyteen (yhteinen työpaikka), on työnantajien ja itsenäisten työnsuorittajien työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen kunkin osaltaan ja riittävällä keskinäisellä yhteistoiminnalla ja tiedottamisella huolehdittava siitä, että heidän toimintansa ei vaaranna työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä.

Lakialoitteen ehdotukset

1 Kulkulupa pakolliseksi rakennustyömaille ja osaksi tilaajan vastuuta

5 §:n uusi 7 momentti. Ehdotamme uudessa momentissa säädettäväksi, että tilaajavastuulain 2 §:ssä tarkoitettun tilaajan on huolehdittava siitä, että kaikilla tämän lain tarkoittamilla työ- tai toimipaikoilla on jokaisella siellä työskentelevällä työ- tai toimipaikoilla liikkeudessaan näkyvillä henkilön yksilöivä kuvallinen tunniste (kulkukortti), siten kuin siitä on tarkemmin säädetty työturvallisuuslain 52 a §:ssä (1199/2005). Tunnisteesta on käytävä ilmi, onko työ- tai toimipaikalla työskentelevä työsuhteessa oleva työntekijä vai itsenäinen työnsuorittaja. Työntekijän tunnisteesta tulee olla työnantajan nimi.

Tässä tilaajan velvollisuus kulkukortin valvontaan koskee sellaista työnantajaa, joka käyttää vuokrattua työntekijää tai jonka Suomessa

olevissa työtiloissa tai Suomessa olevassa työkohteessa työskentelee työntekijä, joka on tilaajan kanssa alihankintasopimuksen tehneen työnantajan palveluksessa ja jonka työtehtävät liittyvät tilaajan toiminnassa tavanomaisesti suoritettaviin työtehtäviin tai tilaajan tavanomaiseen toimintaan liittyviin kuljetuksiin.

Lisäksi tilaajan velvollisuus kulkukortin valvontaan koskee rakentamisessa ja rakentamiseen liittyvässä korjaus-, hoito- ja kunnossapitotoiminnassa rakennuttajina toimivaa tilaajaa tai pääurakoitsijaa.

Säännöksen lisääminen tilavastuulain 5 §:ään merkitsee sitä, että mikäli tilaaja ei valvo kuvallisen henkilötunnisteen käyttöä yhteisellä rakennustyömaalla, tilaaja voidaan tuomita velvollisuuden rikkomisesta laiminlyöntimaksuun. Jäljempänä esitämme myös seuraamusten tiukentamista.

Tällä hetkellä rakennustyömaalla työtä tekeville annettava työmaakohtainen kulkulupa on alan itsensä luoma käytäntö pimeän työn torjumiseksi. Parhaimmillaan järjestelmä toimii silloin, kun tilaajan vaatimuksesta kaikkien työmaalla toimivien yritysten työntekijöiden osalta ylläpidetään ajantasaista kulkulupaluetteloa. Tällöin seuranta ulottuu kaikkeen työmaalla tapahtuvaan alihankintatyöhön, ja kulkulupakäytännön pimeää työtä torjuva vaikutus kohdistuu koko urakointiketjuun.

Valitettavasti tätä rakennusalan järjestöjen suositusta ei kaikilla työpaikoilla noudateta. Tästä kertoo Olkiluodon ydinvoimatyömaan esimerkki, jossa työsuojelutarkastajien tekemässä valvontaiskussa ilmeni 20 sellaista yritystä ja näiden työntekijää, joiden ei tiedetty toimivan työmaalla laisinkaan.

Voimassa olevan työturvallisuuslain 52 a §:n mukaan (1199/2005) yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevältä henkilöltä vaaditaan kuvallinen tunniste. Säännöksen mukaan yhteistä rakennustyömaata johtavan tai valvovan rakennuttajan on huolehdittava siitä, että jokaisella siellä työskentelevällä on työmaalla liikkuaan näkyvillä henkilön yksilöivä kuvallinen

tunniste. Tunnisteesta on käytävä ilmi, onko työmaalla työskentelevä työsuhteessa oleva työntekijä vai itsenäinen työnsuorittaja. Työntekijän tunnisteesta tulee olla työnantajan nimi.

Tunnistetta ei kuitenkaan tarvitse olla:

- 1) tilapäisesti tavaraa työmaalle kuljettavalla;
- 2) sellaisella työmaalla työskentelevällä, jossa rakennusta tai sen osaa rakennetaan tai korjataan rakennuttajana olevan yksityishenkilön omaan käyttöön.

2 Työn tilaaja ja pääurakoitsija yhteisvastuullisiksi alihankintaketjun kaikkien yritysten palkka- ja sivukuluvelvoitteista

Uusi 5 a §. Solidaarinen ketjuvastuu alihankinnassa palkoista ja palkan sivukuluista. Ehdotamme tällä lakialoitteella tilaajavastuulakiin uusia säännöksiä, joiden mukaan tilaaja ja pääurakoitsija olisivat yhteisvastuullisesti eli solidaarisesti aliurakoitsijan kanssa vastuussa koko urakaketjun yritysten työntekijöiden palkka- ja sivukuluista (viranomaisille), työeläkemaksuista (vakuutusyhtiöille) ja ennakoperintälain mukaisesti ennakoveroista (verottajalle). Lakialoitteen mukaan tilaaja ja alihankinnan pääurakoitsija vastaa yhteisvastuullisesti (solidaarinen vastuu) kaikkien työturvallisuuslain (738/2002) 49 §:ssä tarkoitetulla yhteisellä työpaikalla sopimusketjussa toimivien yritysten velvoitteista tilittää asianomaisille tahoille yritysten palveluksessa olevien työntekijöiden palkat, sosiaaliturvamaksut, työttömyysvakuutusmaksut, työeläkemaksut ja ennakoperintälain (1118/1996) mukainen ennakonpidätys ennakonpidätyksen alaisista palkoista. Suorituksen tehneellä tilaajalla tai pääurakoitsijalla on takautumisoikeus urakaketjun muihin yhteisvastuullisiin nähden siltä osin, kuin hän on suorittanut erääntyntä saatavaa yli oman osuutensa ja hänen suorituksensa on vähentänyt näiden muiden suorituksen velvollisten velkaa.

3 Vuokratyössä käyttäjäyritys ja työvoiman vuokrausyritys yhteisvastuullisiksi vuokrausyrityksen palkka- ja sivukuluvelvoitteista

Uusi 5 b §. Solidaarinen vastuu vuokratyössä vuokratun työntekijän palkoista ja palkan sivukuluista. Ehdotamme tällä lakialoitteella tilaajavastuulakia muutettavaksi niin, että vuokratyövoimaa käytettäessä käyttäjäyritys vastaa yhteisvastuullisesti (solidaarinen vastuu) työvoiman vuokrausyrityksen kanssa vuokrausyrityksen velvoitteista tilittää asianomaisille tahoille yrityksen palveluksessa olevien työntekijöiden palkat, sosiaaliturvamaksut, työttömyysvakuutusmaksut, työeläkemaksut ja ennakoperintälain (1118/1996) mukainen ennakonpidätys ennakonpidätyksen alaisista palkoista. Suorituksen tehneellä käyttäjäyrityksellä tai työvoiman vuokrausyrityksellä on takautumisoikeus muihin yhteisvastuullisiin nähden siltä osin, kuin hän on suorittanut erääntynyttä saatavaa yli oman osuutensa ja hänen suorituksensa on vähentänyt näiden muiden suoritukseen velvollisten velkaa.

4 Luottamushenkilöiden ja ammattiliittojen kanneoikeus lakiin

Ammattiliittojen kanneoikeus, silloin kun yrityksellä ei ole pyrkimystä sopimusten noudattamiseen, on perusteltua. Toimijoiden velvoite ilmoittaa tiedot verottajalle lisää myös valvonnan toteutumista.

6 §. Uusi 3 mom. Tietojen antaminen henkilöstön edustajille. Ehdotamme uutena säännöksenä luottamushenkilöille ja työpaikalla edustettuina oleville ammattiliitoille asianosaisasemaa ja mahdollisuutta vaatia kanteella oikeudessa työnantajaa noudattamaan voimassa olevan tilaajavastuulain 6 §:n 1 ja 2 momentin mukaisia velvoitteita toimittaa säännöksissä mainitut tiedot luottamusmiehelle tai luottamusvaltuutetulle taikka työsuojeluvaltuutetulle. Ilmoituksessa on selvitettävä käytettävän työvoiman määrä, yrityksen yksilöintitiedot, työkohde, työtehtävät, sopimuksen kesto ja sovellettava työehtoso-

pimus tai keskeiset työehdot. Voimassa olevan tilaajavastuulain 6 §:n 2 momentin mukaan vuokratun työntekijän työnantajan on annettava 1 momentissa tarkoitettulle henkilöstön edustajalle vuokratun työntekijän ja hänen työnantajansa välisen, työntekijän palkkaan tai työsuhteeseen liittyvien lakien tai sopimusten soveltamista koskevan erimielisyyden selvittämiseksi tarpeelliset tiedot, jos työntekijä henkilöstön edustajan siihen valtuuttaa.

Ehdottamassamme uudessa momentissa määrittäisiin, että tämän pykälän 1 momentissa mainituille tahoille tai työpaikalla edustettuina oleville ammattijärjestöille syntyy asianosaisasema,

1) mikäli tietoja ei pyynnöstä huolimatta toimiteta asianomaiselle taholle tai

2) mikäli tiedoista ilmenee, että tilaaja, pääurakoitsija taikka aliurakoitsija on laiminlyönyt tämän lain mukaiset velvoitteensa,

ja oikeus tilaajan kotipaikan alioikeudessa vaatia tilaajalta, pääurakoitsijalta tai aliurakoitsijalta, tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettuja oikeita tietoja tai lakien tai sopimusten mukaisten velvoitteiden täyttämistä.

5 Valvonnan ja seuraamusten tiukentaminen

Nykyiset lain seuraamukset ja rangaistuskäytäntö ovat liian lieviä muodostaakseen riittävän seuraamusuhan estää tilaajavastuun mukaisten velvollisuuksien rikkomisen.

Esitämme sanktioiden selvää korottamista sekä sitä, että toistuvasta välinpitämättömyydestä niin aliurakoitsija kuin tilaaja/pääurakoitsija asetetaan EU:n laajuiseen liiketoimintakieltoon.

Valvonnan lisääminen on ehdottoman tärkeää. Nykyisin työsuojelupiireillä on käytettävissään kymmenkunta henkilöä tähän tehtävään. Määrää on lisättävä merkittävästi, jotta valvonta on tehokasta ja laiminlyöntimaksut tulevat ajallaan määrättäviksi.

9 §:n 1 momentti. Laiminlyöntimaksu. (Peruste). Ehdotamme nykyiseen pykälään lisättäväksi sen, että laiminlyöntimaksu voitaisiin määrätä nykyisen 5 §:n 1 momentin 1 kohdan selvitys-

velvollisuuden laiminlyöntitilanteiden lisäksi myös, jos ehdottamaamme uutta 5 §:n 7 momentin valvontavelvollisuutta (= kuvallisten henkilökorttien valvonta ja työntekijöiden luettelointi) ei noudateta taikka jos 6 §:n velvoitteet (= velvollisuus toimittaa tiedot luottamushenkilölle ja työpaikalla toimiville ammattiliitoille) jätetään noudattamatta.

Tällä ehdotuksella saatetaan tilaajan kulkukortin valvontavelvollisuuden laiminlyöminen, alihankintaketjussa tai vuokratyössä noudatettavien työehtojen laiminlyöminen tai laiminlyönti luottamushenkilölle tai ammattiliitolle kuuluvien tietojen antamisessa laiminlyöntimaksun ja näin sanktiouhan piiriin.

Sanktiouhka laajenisi nykyisestä, joka tällä hetkellä koskee vain lain 5 §:n selvitysvelvollisuuden laiminlyöntitilanteita (1 momentin 1 kohta = selvitys siitä, onko yritys merkitty ennakkoperintälain [1118/1996] mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain [1501/1993] mukaiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin).

9 §:n 2 momentti. (Laiminlyöntimaksun määrä).

Ehdotamme säännöksen 2 momentin laiminlyöntimaksujen korottamista nykyisestä (vähimmäismäärä 1 500 euroa ja enimmäismäärä 15 000 euroa) niin, että vähimmäismäärä olisi 10 000 euroa ja enimmäismäärä olisi 50 000 euroa. Hallituksen käsittelyssä olevassa ehdotuksessa näihin maksuihin ehdotetaan 100 euron korotusta (HE 172/2010 vp).

Uusi 10 a §. Liiketoimintakiellon määrääminen.

Ehdotamme lakiin säännöstä liiketoimintakiellon määräämisestä. Ehdotuksen mukaan, joka toistuvasti on määrätty edelleen 10 §:n mukaan maksamaan lain 9 §:ssä tarkoitettua laiminlyöntimaksua eikä aluehallintoviranomaisen huomautuksesta huolimatta noudata tämän lain 5 ja 6 §:n säännöksiä, on tuomittava liiketoimintakiellosta annetun lain (1095/1985) 1 §:n mukai-

seen liiketoimintakielttoon saman lain 18 §:n mukaisessa toimivaltaisessa tuomioistuimessa. Aluehallintoviranomaisen on, saattaakseen liiketoimintakielttoa koskeva asia yleisen alioikeuden ratkaistavaksi, ilmoitettava asiasta alueellisesti toimivaltaiselle syyttäväviranomaiselle tai Valtakunnansyyttävävirastolle. Liiketoimintakiello sisältää kiellon toimia Suomessa myös ulkomailta käsin.

12 §:n 2 momentti. Valvonta. Ehdotamme pykälän 2 momenttia muutettavaksi niin, että *Tilaajan on ilman eri pyyntöä toimitettava työsuojeluviranomaisille selvitysvelvollisuuteen liittyvät asiakirjajäljennökset.* Jos tarkastaja havaitsee, että edellytykset laiminlyöntimaksun määräämiselle ovat olemassa, hänen on saatettava asia välittömästi *työsuojelupiirin työsuojelutoimiston ja veroviranomaisten käsiteltäväksi.* Jos työsuojeluviranomaiselle on tehty ilmoitus siitä, että selvitysvelvollisuutta epäillään rikutun, työsuojelupiirin työsuojelutoimiston on käsiteltävä asia kiireellisenä (muutokset kursivilla).

Nykyisen 12 §:n 2 momentin mukaan "Työsuojeluviranomaisilla on pyynnöstä oikeus saada tilaajalta nähtävikseen selvitysvelvollisuuteen liittyvät asiakirjat ja tarvittaessa jäljennökset niistä. Jos tarkastaja havaitsee, että edellytykset laiminlyöntimaksun määräämiselle ovat olemassa, hänen on saatettava asia välittömästi aluehallintoviraston käsiteltäväksi. Jos työsuojeluviranomaiselle on tehty ilmoitus siitä, että selvitysvelvollisuutta epäillään rikutun, aluehallintoviraston on käsiteltävä asia kiireellisenä." Viranomaisten on nykyisin oltava itse aktiivisia saadakseen tilaajavastuulain valvonnan mahdollistavat asiakirjat. Tehtävä on kohtuuton, sillä hallitus vähentää valtion tuottavuusohjelman nimissä jatkuvasti myös työsuojelun henkilöstöä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tilaajan selvitysvastuusta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilaajan selvitysvastuusta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 9 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti ja 12 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 12 §:n 2 momentti laissa 1530/2009, sekä lisätään lain 5 §:ään uusi 7 momentti, lakiin uusi 5 a ja 5 b §, 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 708/2008, uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 10 a § seuraavsti:

5 §

Tilaajan selvitysvastuu

Edellä tämän lain 2 §:ssä tarkoitetun tilaajan on huolehdittava siitä, että kaikilla tämän lain tarkoittamilla työ- tai toimipaikoilla jokaisella siellä työskentelevällä on työ- tai toimipaikoilla liikkueensa näkyvillä henkilön yksilöivä kuvalinen tunniste (*kulkukortti*), siten kuin siitä on tarkemmin säädetty työturvallisuuslain 52 a §:ssä (1199/2005). Tunnisteesta on käytävä ilmi, onko työ- tai toimipaikalla työskentelevä työsuhteessa oleva työntekijä vai itsenäinen työnsuorittaja. Työntekijän tunnisteesta tulee olla työnantajan nimi.

5 a §

Solidaarinen ketjuvastuu alihankinnassa palkoista ja palkan sivukuluista

Tilaaja ja alihankinnan pääurakoitsija vastaa yhteisvastuullisesti (*solidaarinen vastuu*) kaikkien työturvallisuuslain (738/2002) 49 §:ssä tarkoitettulla yhteisellä työpaikalla sopimusketjussa toimivien yritysten velvoitteista tilittää asianomaisille tahoille yritysten palveluksessa olevien työntekijöiden palkat, sosiaaliturvamaksut, työttömyysvakuutusmaksut, työeläkemaksut ja enakkoperintälain (1118/1996) mukainen en-

nakonpidätys ennakonpidätyksen alaisista palkoista. Suorituksen tehneellä tilaajalla tai pääurakoitsijalla on takautumisoikeus urakkaketjun muihin yhteisvastuullisiin nähden siltä osin, kuin hän on suorittanut eräantynyttä saatavaa yli oman osuutensa ja hänen suorituksensa on vähentänyt näiden muiden suoritukseen velvollisten velkaa.

5 b §

Solidaarinen vastuu vuokratyössä vuokratun työntekijän palkoista ja palkan sivukuluista

Vuokratyövoimaa käytettäessä käyttäjäyritys vastaa yhteisvastuullisesti (*solidaarinen vastuu*) työvoiman vuokrausyrityksen kanssa vuokrausyrityksen velvoitteista tilittää asianomaisille tahoille yrityksen palveluksessa olevien työntekijöiden palkat, sosiaaliturvamaksut, työttömyysvakuutusmaksut, työeläkemaksut ja enakkoperintälain (1118/1996) mukainen ennakonpidätys ennakonpidätyksen alaisista palkoista. Suorituksen tehneellä käyttäjäyrityksellä tai työvoiman vuokrausyrityksellä on takautumisoikeus muihin yhteisvastuullisiin nähden siltä osin, kuin hän on suorittanut eräantynyttä saatavaa yli oman osuutensa ja hänen suorituksensa on vähentänyt näiden muiden suoritukseen velvollisten velkaa.

6 §

Tietojen antaminen henkilöstön edustajille

— — — — —
Tämän pykälän 1 momentissa mainituille taholle tai työpaikalla edustettuina oleville ammattijärjestöille syntyy asianosaisasema,

1) mikäli tietoja ei pyynnöstä huolimatta toimiteta asianomaiselle taholle tai

2) mikäli tiedoista ilmenee, että tilaaja, pääurakoitsija taikka aliurakoitsija on laiminlyönyt tämän lain mukaiset velvoitteensa,

ja oikeus tilaajan kotipaikan alioikeudessa vaatia tilaajalta, pääurakoitsijalta tai aliurakoitsijalta tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettuja oikeita tietoja tai lakien tai sopimusten mukaisten velvoitteiden täyttämistä.

9 §

Laiminlyöntimaksu

Tilaaja on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos tilaaja on:

1) laiminlyönyt 5 §:n 1 momentin 1 kohdan selvitysvelvollisuuden tai 5 §:n 7 momentissa tarkoitettut velvollisuudet taikka 6 §:ssä tarkoitettujen tietojenantovelvollisuuden;

— — — — —
Laiminlyöntimaksun suuruudeksi määrätään vähintään 10 000 euroa ja enintään 50 000 euroa.
— — — — —

10 a §

Liiketoimintakiellon määrääminen

Joka toistuvasti on määrätty edellä 10 §:n mukaan maksamaan lain 9 §:ssä tarkoitettua laiminlyöntimaksua eikä aluehallintoviranomaisen huomautuksesta huolimatta noudata tämän lain 5 ja 6 §:n säännöksiä, on tuomittava liiketoimintakiellosta annetun lain (1095/1985) 1 §:n mukaiseen liiketoimintakieltoon saman lain 18 §:n mukaisessa toimivaltaisessa tuomioistuimessa. Aluehallintoviranomaisen on saatuaan liike-toimintakieltoa koskeva asia yleisen alioikeuden ratkaistavaksi ilmoitettava asiasta alueellisesti toimivaltaiselle syyttäväviranomaiselle tai Valtakunnansyyttäjänvirastolle.

12 §

Valvonta

— — — — —
Tilaajan on ilman eri pyyntöä toimitettava työsuojeluviranomaisille selvitysvelvollisuuteen liittyvät asiakirjajäljennökset. Jos tarkastaja havaitsee, että edellytykset laiminlyöntimaksun määräämiselle ovat olemassa, hänen on saatettava asia välittömästi työsuojelupiirin työsuojelutoimiston ja veroviranomaisten käsiteltäväksi. Jos työsuojeluviranomaiselle on tehty ilmoitus siitä, että selvitysvelvollisuutta epäillään rikotun, työsuojelupiirin työsuojelutoimiston on käsiteltävä asia kiireellisenä.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 2010

Esko-Juhani Tennilä /vas
Minna Sirnö /vas
Merja Kyllönen /vas
Jaakko Laakso /vas

Paavo Arhinmäki /vas
Pentti Tiusanen /vas
Annika Lapintie /vas
Unto Valpas /vas

LA 85/2010 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.

Markus Mustajärvi /vas
Jyrki Yrttiaho /vas
Mikko Kuoppa /vas
Matti Kangas /vas
Matti Kauppila /vas

Martti Korhonen /vas
Kari Uotila /vas
Erkki Virtanen /vas
Veijo Puhjo /vas